

Temat: Reformy stanisławowskie.

ZAPAMIĘTAJ

- Po I rozbiorze, z inspiracji Stanisława Augusta i za cichym przyzwoleniem Rosji, przeprowadzono szereg reform, które miały unowocześnić i wzmocnić państwo polsko-litewskie.
- W 1773 roku utworzono Komisję Edukacji Narodowej. Przeprowadziła ona gruntowną reformę szkolnictwa – odnowiono uniwersytety w Krakowie i Wilnie oraz stworzono nowego typu szkoły podstawowe i średnie.
- Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych zajmowało się opracowywaniem nowych programów i podręczników szkolnych, które uchodziły za jedne z najnowocześniejszych w Europie.
- W ramach reform ustroju utworzono też Radę Nieustającą – pierwszą w dziejach Polski władzę wykonawczą odpowiedzialną przed sejmem. Duże wpływy mieli w niej jednak jej członkowie opłacani przez Rosję.

1. Kto przeprowadził reformy i co one miały na celu?

.....
.....

2. W którym roku utworzono Komisję Edukacji Narodowej?

.....

3. Co zrobiła komisja Edukacji Narodowej?

.....

4. Czym zajmowało się Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych?

.....

5. Co utworzono w ramach reform ustroju?

.....

TEKST ŹRÓDŁOWY

Postulaty Hugona Kołłątaja dotyczące działalności oświatowej państwa

1. Oświecenie powszechne wszystkich klas mieszkańców.
2. Zachowanie całkiem charakteru narodowego, bez którego żaden naród ostać się nie może; a zatem staranie się o zachowanie jednostajnych obyczajów, jakie wzięliśmy od naszych ojców, tudzież o zapobieżenie, aby ślepe naśladowanie cudzoziemszczyzny nie wytępiło charakteru narodowego.
3. Systema edukacji takie u nas zaprowadzić należy, aby przez nią w narodzie obudzić ducha wojskowego [...].
4. W urządzaniu takiego edukacji systematu [tj. systemu] należy jak największą zachować ostrożność, żeby duch żołnierski wczesnie w młodzieży obudzony nie przeszkadzał postępowi w naukach, nawzajem, aby nauki spokojne nie tępiły ducha żołnierskiego: hasło bowiem powszechne jest: oświecenie i obrona Ojczyzny.

H. Kołłątaj, *Jaki zamiar rząd mieć może w ustanowieniu systematycznego dozoru nad edukacją krajową*, Warszawa 1809.

Odpowiedz na pytanie do tekstu źródłowego.

1. Kogo postulaty są zawarte w tekście źródłowym?

.....

29. Reformy stanisławowskie

1. Poniższe ilustracje nawiązują do inicjatyw króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i jego stronnictwa. Pod każdą z nich zapisz, na czym polegała i jakie miała znaczenie dla Rzeczypospolitej drugiej połowy XVIII wieku.

Rada Nieustająca.

Komisja Edukacji Narodowej.

Towarzystwo do Książ

Łazienki Królewskie.

2. Obraz Canaletta – nadwornego malarza Stanisława Augusta – przedstawia ulicę Miodową w Warszawie. Co można powiedzieć o życiu codziennym w tej części Warszawy za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego?
